

<naam>

<straat en huisnummer>

<postcode> <woonplaats>

Gedeputeerde Staten van Overijssel

ter attentie van secretariaat eenheid Ruimte en Bereikbaarheid

Postbus 10078

8000 GB Zwolle

e-mail: postbus@overijssel.nl.

Betreft: zienswijze Provinciaal Programma Energiestrategie Provincie Overijssel

Datum: 20 augustus 2022.

Geachte leden van GS,

Middels dit schrijven wil ik graag een zienswijze indienen op het Provinciaal Programma Energiestrategie van de Provincie Overijssel (PPE).

In het PPE wordt geheel voorbij gegaan aan het breed aanwezige wetenschappelijk onderzoek naar de impact van windturbines op de gezondheid van mens en dier, waaruit blijkt dat het opstellen van windturbines dicht bij woningen leidt tot gezondheidsschade. De 'veilige' afstand is tien maal de tiphoogte. Daarmee valt vrijwel heel Nederland af voor mogelijke locaties.

Het is een primaire taak van de overheid (in casu de provincie) om het welzijn en de gezondheid van haar inwoners te garanderen. Volgens het voorzorgprincipe mogen activiteiten ook niet plaatsvinden zolang het gezondheidseffect onduidelijk is. Dat de Provincie Overijssel reeds stappen wil nemen in het aanwijzen van zoekgebieden op basis van oude vuistregels is dan ook ongekend. De 'zorgen rondom gezondheid' die worden geuit betreffen duidelijk niet de gezondheid, maar de voortgang van het PPE.

Graag verwijs ik in deze naar de uitspraak van de Raad van State inzake windpark Delfzijl Zuid van 30 juni 2021, waarin duidelijk gesteld wordt dat de nationale overheid aan zet is om nieuwe milieunormen vast te stellen.

De conclusie dat de impact op de omgeving met betrekking tot windturbines lager ligt dan voor zon-op-land is naar mijn mening niet juist. Bovendien ben ik de mening toegedaan dat ook zon-op-land een grote, negatieve impact heeft op de leefomgeving.

Dat er slechts 0,2 TWh aan wind gerealiseerd is in plaats van de ambitie van de Provincie Overijssel van 2,0 TWh heeft vooral te maken met de wens van inwoners en bedrijven om zo min mogelijk windturbines te plaatsen. In verschillende gemeenten is tegengeluid ontstaan en daaruit ook het inzicht op RES-niveau dat de energietransitie vooral dient te komen van besparing en opslag van energie, en van alternatieven voor windturbines en zon-op-land.

Het PPE gaat – evenals het klimaatakkoord waar het op gebaseerd is – geheel voorbij aan de oorzaak van de klimaatproblematiek (en alle andere milieuproblemen).

Zo'n vijftig jaar geleden heeft de Club van Rome al gewezen op de onhoudbaarheid van het systeem, dat de aarde uitput en dat leefomgeving en ecosystemen vernietigt. Het is 'onze manier van leven' die de problemen veroorzaakt – die moet niet worden beschermd, maar radicaal omgegooid.

Het economische systeem is gebaseerd op verspilling en vervuiling; dat moet niet méér (groei), maar anders (duurzaam). Het dogma van economische groei ontbeert iedere grondslag. Het is de oorzaak van problemen, niet de oplossing. Het moet niet zijn "meer, meer, meer", maar "genoeg is genoeg". Bovendien wordt het systeem gedreven door hebzucht en winstbejag.

De oplossing voor de problemen dient in de eerste plaats te liggen in het stoppen met activiteiten die schadelijk zijn voor klimaat en milieu. Dat is het meest effectief, efficiënt, eerlijk én goedkoop. Meteen daaraan vast komt dat de vervuiler dient te betalen. (Het tweede zal het eerste trouwens vaak tot gevolg hebben.)

Ik ben van mening dat op dit vlak meer en betere mogelijkheden liggen om de klimaatdoelen te halen. Naast de genoemde voordelen kunnen ze ook nog eens sneller gerealiseerd worden.

Het PPE besteedt de nodige aandacht aan participatie, waarmee – voor zover ik dat interpreteer – zeggenschap en invloed worden bedoeld. Van dit laatste is geen sprake. De participatie die het PPE voorstaat, bestaat slechts uit het meewerken aan, dan wel deelnemen in, het realiseren van windturbines en zon-op-land.

Gebieden waarvoor – naar ik aannemen – goede gronden waren om geen turbines toe te staan, zijn na 'herijking' alsnog geschikt bevonden. Ook in de regelgeving zijn al de nodige obstakels opgeruimd om plaatsing van turbines mogelijk te maken, toetsen onschadelijk te maken, en bezwaren af te kunnen wijzen.

Dit is niet wat ik bij een betrouwbare overheid voor ogen heb.

In het PPE wordt ook gesproken over een eerlijke verdeling van lasten en lusten. Volgens mij betekent een eerlijke verdeling dat degene die de lusten heeft, ook de lasten draagt. En (andersom) dat degene die de lasten heeft, ook de lusten toekomen. Daarvan is geen sprake.

Winsten gaan naar investeerders en bewoners zitten met de overlast en gezondheidsrisico's, terwijl ook hun landschap en leefomgeving worden aangetast. Wie niet mee wil doen met het verdienmodel, heeft alleen lasten. Wie wel wil meedoen, maar te dichtbij woont, koopt een kat in de zak.

Ik ben van mening dat – ook voor het maatschappelijk belang en voor draagvlak – verschillende zaken wél eerlijk moeten worden geregeld.

1. De vervuiler hoeft nog steeds niet te betalen.
2. De industrie en grootverbruikers zijn nagenoeg vrijgesteld van energiebelasting.
3. Twee derde van prijs van gas en elektriciteit voor particulieren is/was de energieheffing. Dat betreft wonen – een primaire levensbehoefte. Maar een overbodige luxe als vliegen is onbelast.
4. Het kan ook niet zo zijn dat het hele landschap (onze leefomgeving) wordt verpest, opdat anderen, die geen boodschap hebben aan klimaat en milieu, lekker kunnen doorgaan met verspillen en vervuilen, zoals op vliegvakantie gaan, een benzineslurper rijden, airco's en terrasverwarming.

De provincie gaat in haar ambitie volledig voorbij aan de initiatieven die door inwoners en het bedrijfsleven reeds worden opgepakt.

De initiële plannen die de gemeente Rijssen-Holten heeft gepubliceerd in het kader van de RES Twente hebben tot veel protest geleid. De gemeente Rijssen-Holten heeft vervolgens besloten om gezamenlijk met haar inwoners een proces te doorlopen met als doel een eerlijke bijdrage te doen aan de RES Twente. Dat de Provincie Overijssel vervolgens inzet op ruim 60% windenergie en daar tevens de voorbereidingen voor treft middels het PPE druist volledig in tegen het gemeentelijke proces.

De stelling dat de Provincie Overijssel het van belang vindt dat zowel inwoners als initiatiefnemers goed weten waar ze aan toe zijn, de juiste en correcte informatie krijgen en dat ze laat zien dat we als één overheid werken, strookt niet met de handelwijze van de provincie.

In de inleiding van het PPE wordt de constatering gedaan dat de afgesproken ambitie van beide RES-regio's voor 2030 met het huidige tempo en inzet niet gehaald gaat worden.

Ik acht deze constatering volstrekt terecht. Maar volgens mij is het een direct gevolg van overheidsbeleid en -handelen (veelal nalaten). Ondanks de vele waarschuwingen, goede voorbeelden en protesten die al jaren worden gebezigd door respectievelijk wetenschappers, 'alternatievelingen' en milieuactiegroepen, regeert namelijk het dogma van economische groei. Politici knokken voor onze vastgeroeste consumptiepatronen, in plaats van ons te confronteren met de onhoudbaarheid ervan. Zolang dit het geval is blijft de aanpak van de klimaat- en milieuproblemen volstrekt ontoereikend.

Ik roep de Provincie Overijssel dan ook op om, samen met zowel de rijksoverheid als de gemeentes, een echte omslag te maken conform de overwegingen in het vorenstaande.

Met name energiebesparing en opslag van energie (elektrisch, waterstof en warmte) zouden speerpunten moeten zijn.

In afwachting van uw reactie.

Hoogachtend,

<naam>